

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

**Pasarét, 2017. január 26.
(csütörtök)**

Földvári Tibor

MAGASZTALTASSÁL FEL AZ EGEK FELETT

Énekek: 105 ;275

Alapige: Zsoltár 57

Az éneklőmesternek az altashétre; Dávid miktámja; mikor Saul elől a barlangba menekült. Könyörülj rajtam, oh Isten könyörülj rajtam, mert benned bízok az én lelkem; és szárnyaid árnyékába menekülök, amíg elvonulnak a veszedelmek. A magasságos Istenhez kiáltok; Istenhez, aki jót végez felőlem. Elküld a mennyből és megtart engem: meggyalázza az engem elnyelőt. Szela. Elküldi Isten az ő kegyelmét és hűségét. Az én lelkem oroszlánok között van, tűzokádók között fekszem; emberek között, akiknek foguk dárda és nyilak, nyelvök pedig éles szablya. Magasztaltassál fel az egek felett, oh Isten! Mind az egész földön legyen a te dicsőséged! Hálót készítettek lábaimnak, lelkem meggörnyedett; vermet ástak én előttem, de ők estek abba. Szela. Kész az én szívem, oh Isten, kész az én szívem; hadd énekeljek és zengedezzek! Serkenj fel én dicsőségem, serkenj fel te lant és hárfa, hadd költsem fel a hajnalt! Hálát adok néked, én Uram, a népek között, és zengedezek néked a nemzetek között. Mert nagy az egekig a te kegyelmed, és a felhőkig a te hűséged. Magasztaltassál fel az egek felett, oh Isten! Mind az egész földön legyen a te dicsőséged!

Imádkozzunk!

Mennyei Atyánk, valóban igaz az, hogy ki tudná számon tartani, megszámlálni a te csodáidat, felsorolhatatlanok azok. Imádunk, hogy a te csodáid nem mindig csupán a szép napokat jelentik, hanem amikor a nehézségek, bajok vagy tragédiák között is megjelented, kijelented magadat, a tiéid rád ismerhetnek, bízhatnak benned, a téged nem ismerők közelebb kerülhetnek hozzád. Magasztalunk, Urunk, hogy te akkor is Úr vagy, amikor a bűneset utáni világ sokféle szörnyűségéről kell hallanunk, vagy éppen a tiednek kell szenvedniük, mert bántják őket.

Köszönjük, Urunk, hogy mi itt békességben élhetünk az országban, védelem alatt. De köszönjük, hogy te megtartottad az eleinket akkor is, amikor Magyarországon is üldözték a keresztyéneket.

Köszönjük, Urunk, hogy ma esti istentiszteleten is kegyelmedbe és irgalmadba ajánlhatjuk a gyászoló családokat. Hisszük, Urunk, hogy te a tragédiában is közel vonod őket magadhoz.

Kérünk téged arra, Urunk, hogy a mi lelkünk most hadd emelkedjen fel tehozzád. A gyülekezet közösségében is hadd érezzük át, ki is vagy te. Hogy hadd tudjuk valóban elkezdni felsorolni, megszámolni mégis csak, hogy te mennyi csodát tettél, mi mindent cselekedtél értünk is.

Köszönjük, hogy a legnagyobbat az Úr Jézusban már egyszer s mindenkorra elvégezted. Ezért szeretnénk ma is őt látni. Kérünk, ragyogtasd föl a kereszt evangéliumát a feltámadás dicsőségében.

Jézusért hallgasd meg imádságunkat.

Ámen.

Igehirdetés

Ha a zsoltár indítását figyeljük, és kétszer is elhangzik „könyörülj rajtam, [...] könyörülj rajtam”, hajlanánk arra, hogy úgy érezzük, hogy nehézség és baj közt is milyen nagy ajándék, betöltheti Dávid, a hívő ember, mostani hívő ember, közösség szívét ez a bizonyosság: van kihez könyörögni, van kitől segítséget kérni. De a zsoltár közepe táján hallottuk kétszer azt is: „kész az én szívem”, [...] kész az én szívem”, ott pedig örömről beszél. A zsoltár 6. versében és a legutolsó versében pedig megint örömmel kapcsolatban kétszer ugyanazt mondja el: „magasztaltassál föl az egek felett”.

A zsoltár indítása, mintha könyörgő zsoltár lenne, aztán mégis az egész zsoltár az Urat magasztaló, az Úr személyét dicsőítő, az Úr személyében ámuló hívő embernek az imádsága. És nem akkor, amikor minden olyan szép, hanem amikor éppen nehéz. Hallottuk a feliratból: amikor Saul elől a barlangba menekült Dávid. Tehát az üldözések között élő választott király énekelte, mondta ezt a zsoltárt. Nem akkor született ez a zsoltár, amikor már Dávid a trónon ült, amikor már minden szép és jó volt, hanem a nehézségek, bajok közt, veszedelem és üldöztetés idején mi tölti be az Úr szolgája szívét. Erről szól a zsoltár.

Nagyon megragadott engem a zsoltár olvasása során az a sok kifejezés, ami Istennek a nagyságát mondja el ebben a pár versben. S majdnem mindegyik kifejezés a magassághoz kapcsolódik. Nagyon nagy távolságban levőnek mutatja Istent, mert ő a magasságban lakozó, a magasságos. Ezért is kezdtem ezzel az egész gondolattal foglalkozni, hogy most akkor hogy lehet Dávid számára ilyen valóság, hogy őszintén szívből tud könyörögni kétszer is, de ami a szívét betölti, az az Istenbe vetett bizalom, de ezen túlmenően tovább kell fogalmazni: az Istent imádó magasztalás. Még amikor a könyörgése tárgyát írja le, akkor is Istent magasztalja. Az Úr személyének a mindenható volta is előjön a zsoltárban, de akkor is nem annyira a csodája és a szabadítása a lényeges, az igazán dön-

tő, hanem az ő neve felmagasztaltatása. A zsoltár második felében pedig önmagáért magasztalja az Urat.

Mi is tölti be tehát a pasaréti hívő emberek szívét akkor esetleg, amikor lehet, hogy nem a barlangba menekülünk, mert veszedelem van, hanem bármilyen veszedelemben? Akkor és ott Dávidnak Saul király miatt kellett ezt átélnie éveken át. Minket is érhet veszedelem, baj, „barlangba menekülni” – most itt a szó szoros értelmében történt, de a szónak a spirituális, lelki értelmében is szeretném majd ezt az érzést, gondolatot ide hozni így a bevezetőben. Hogyan imádkozunk, amikor baj van? Hogyan könyörgünk szabadításért, és hogyan töltheti be a mi életünket, szívünket is ez az Istent dicsőítő magasztalás? Mindig az volt bennem készülés közben, hogy erről ne hogy csupán beszéljek én is, hanem engem is ez jellemezzen.

Két gondolatban tulajdonképpen a zsoltár két fő részét vizsgáljuk meg: amikor a mindenható Isten segedelméért könyörög, de Istenre figyelve; majd amikor Isten szabadító segítségét dicséri, magasztalja, és Istenre figyelve. Ha a Károli Bibliát olvastuk, akkor láthattuk az első vers jegyzetében, hogy Sámuel 1. könyve 22. rész és Sámuel 1. könyve 24. rész. A 22. rész az a bibliai történet, amikor előtte Saul még Jonatánt, a fiát is kész lenne kivégezni, annyira gyűlöli Dávidot, aki nem ment el a megbeszélte közös étkezésre, ahol Saul szeretne volna őt megölni. Jonatán védelmébe veszi, Saul durván megszólja Jonatánt, felé dobja a dárdát, és innentől fogva elvetemült dühvel elindul, hogy üldözze Dávidot. És Dávid – ott a 22. rész leírásában megtudjuk – Adullám barlangjába bujdosik, menekül. Ekkor kezdenek a családtagjai, barátai, bajba jutott emberek mellé kerülni. Akkor még négyszázan vannak.

Azután Saul az üldözést nagyon komolyan veszi, a hadseregével megy, hogy üldözze Dávidot, és a 24. rész az, amikor Engedi erősségei között bujdosik. Itt is vannak barlangok, barlangrendszerek. Ez az a történet, amikor Saul bemegy dolgát végezni a barlangba, és éppen abban a barlangban bújtak el Dávid és az emberei. S hogyha Saul megtudta volna, hogy ott vannak, akkor nem lett volna menekülési lehetőség, mert csak egyfelé lehetett volna kimenni a barlangból. És ez az a történet, amikor Dávid először megkíméli Saulnak az életét.

A lényeg tehát, hogy Saul miatt Dávid nagyon nehéz élethelyzetben van. Elkezdődött a támadás, az üldözés, és Dávid őszintén segítségért kiált. Mindkét történethez illik ez a kijelentés: „könyörülj rajtam, [...] könyörülj rajtam”. Ez tipikusan az Isten segítségét kérő hívő ember könyörgése. A megelőző részben, az 56. Zsoltárban is Isten könyörületét, irgalmát kérte, akkor is az üldözés miatt, a bajok között.

Viszont kiderül rögtön a folytatásból, ahogy elmondja a könyörgését, már a könyörgését is, hogy ő nem is annyira magával meg a bajával, a könyörgés tárgyával törődik, hanem azzal az Úrral, akihez könyörög. „Könyörülj rajtam, oh Isten könyörülj rajtam, mert benned bízok az én lelkem; és szárnyaid árnyékába menekülök, amíg elvonulnak a veszedelmek.”

Azért nagyon bátorító és beszédes a fogalmazása, mert „szárnyaid árnyékába menekülök” kifejezés azt jelenti, hogy van kihez menni, tehát közel van

Isten. De aztán, ahogy elkezd sorolni a következő versekben és az egész zsoltárban Istennek a jellemzőit, akkor már az Istenségnek azt a tulajdonságát, tökéletességét mondja el, amit idegen szóval transzcendenciának szoktunk mondani, ami azt jelzi, hogy Isten mindenek fölött való, ő nagyobb mindennél. Azok a kifejezések vannak itt, amit a teljesség igénye nélkül csak kiemelek: magasságos Isten, elküld a mennyből, elküldi kegyelmét, hűségét – tehát a távolból valamit elküld –, egek felett való, magasztaltassál föl az egek felett, tehát nemcsak az ő személye, hanem még az ő dicsősége is egek felett felmagasztaltassék.

Isten tökéletességének a hatalma, a mennyei dicsősége, a láthatatlan volta, de aki ugyanakkor nagyon közel van, és nagyon is látható abban a tényben, amit ez a kép hordoz, hogy „szárnyaid árnyékába menekülök”. Nem látható az Isten a maga lényében, és mégis látható, tapasztalható, amikor átérzi a hívó ember, az ő népe, hogy „szárnyaid árnyékába menekülök”.

Emlésszünk, hogy az Úr Jézus ezt a szárnya árnyékának a menekülési lehetőségét milyen képpel mondta el az ellenségeinek tulajdonképpen Jeruzsálemmel kapcsolatban? Jeruzsálem, Jeruzsálem – és elmond egy csomó negatívumot – hányszor akartam összegyűjteni a tieidet, mint a tyúkanyó a kiscsirkéit, de te nem akartad. Azaz ők nem akartak odamenekülni, de az Úr Jézus személye, mint a tyúkanyó a kiscsirkéjét.

Itt a hangsúly azon van, hogy a képben a kiscsirke oda menekülhet a szárnyai alá. Az ószövetségi képek még nagyobb madárra utalnak: sasmadárra. A sasmadár képénél pedig benne van az, hogy a sasfióka nem tud szárnyai alá menekülni, de nem is kell. Nem azért nem tud, mert képtelen rá, hanem nem kell, mert a sasmadár teszi azt, amit tesz. A tyúkanyó, az kotkodácsol és jöhetnek a csirkéi a szárnya alá, a sasmadár pedig maga repül oda a fészekre, vagy a fészekben terjeszti ki a szárnyát a fiókája fölé.

A „szárnyaid árnyéka” tehát az Ószövetség képpel megint Isten hatalma, mint a sasmadár, ugyanakkor közel van, nagyon közel, hiszen az árnyékában védelem alatt van. A Mózes 5. könyve 32. rész 11. versében, hogy szárnyain hordozza a sasmadár a fiókáját, és úgy védi, úgy tartja meg Isten is az ő népét. És gondoljunk Ruth történetére, Ruth könyve 2. rész 12. versében Ruthról Boáz azt mondja el, hogy ő milyen fiatal özvegy, és hogy az Úr jutalmazza meg őt, akinek a szárnyai alatt oltalmat keresni jött ő Izraelbe pogányként.

Istennek a transzcendenciája, mindenek felett való magasságos volta, ugyanakkor nagyon közel van. A könyörgésében is Dávid ezzel indít, ezt húzza alá. Nagyon fontos tehát a könyörgésem tárgya, hiszen üldözés alatt vagyok, de még fontosabb az Úr személye.

A magasságos Istenhez kiáltok. A kiáltani kifejezés, az tipikusan azt jelzi az ősi nyelven, amikor nem tud magán az ember segíteni, bármit is tenne, csak azt tud segíteni, akihez kiált. Ennek a szakkifejezése jön aztán ezzel a magyar jelentéssel, hogy segítségül hívni az Urat. Kiáltani, segítségül hívni, mint az elveszett bárány, aki csak bégetni tud, és csak a pásztor mentheti meg.

A magasságos Istenhez. A magasságos Istenről legelőször Ábrahám történetében olvasunk, amikor Melkisédekkel találkozik és Melkisédek megáldja. Ál-

dott legyen Ábrám, a magasságos Istentől. Melkisédek éppen egy győztes harc után találkozik Ábrámmal. Győzött, megmentette az unokaöccsét is, és jön hazafelé és ekkor van ez az áldás. A zsoltár szempontjából mondom, de hadd használjam inkább az Ábrahám kifejezést, mert azt könnyebb kimondanom: Ábrahám vándor, idegen földön van, természetesen erős, hiszen éppen győzött egy nagyon nehéz harci helyzetben. De ez a győzelem is azt jelezte, hogy azért nem békés még az a terület, ahol ő van, hiszen ez a föld még csak ígéretképpen az övé, itt még idegen, jövevény. De a Melkisédekbeli áldás azt hirdeti számára, hogy a magasságos Isten itt van, közel van, áldását adja, ígéretét beteljesíti.

Vándor a földön. Dávid is akkor már Izrael földjén van, és ő Izraelnek a választott királya, mert Izraelnek a királya Isten, az Úr, és most már nem Saul a király. Jogilag még igen. És mégis Izrael választott királya nemhogy vándor, jövevény, hanem üldözött a saját országában. Vándorolni, bujdosnia kell. Az újszövetségi hívó nép is ebben a földi életben vándorol. A magasságos Isten, a magasságos Istenhez való kiáltás lehetősége viszont azt jelzi, hogy lehet, hogy ilyen helyzetben kell élni – Jézus maga is ezt élte meg –, de tudom, hogy ki az az Úr, aki mindenek felett való. Isten a magasságos, a mindenható, a Melkisédek rendje szerinti Messiás – Zsidókhoz írt levélből tudjuk ezt meg –, az Úr Jézus, Melkisédek rendje szerinti főpap, király, papkirály, Isten újszövetségi népe Istene.

Jót végez felőlem. Jót végez felőlem. Ez csupán két szó az ősi nyelven, de nem lehet két szóban lefordítani magyarra. Két olyan kifejezés, ami azt érzékelteti, hogy Isten valamit a benne bízó iránt kigondolt a múltban, és végbe fogja vinni a jövőben, ezért a jelenét ez határozza meg. Fontos tehát, hogy Isten a magasságos, aki elvileg nagyon távollevő, de akinek a szárnyai alatt oltalmat talál a benne bízó, ez az Isten nagyon is foglalkozik a benne bízóval, aki éppen most hozzá könyörög. Megvan a jó terve, célja, szándéka vele, és készül azt beteljesíteni, és biztos, száz százalék, hogy végbe fogja vinni.

A két szó tehát a személyességet is hordozza, és Istennek a terve, szándéka, ami realizálódik nem sokára. Lehet, hogy még évek telnek el, de az csak részletkérdés, az Úr jót végez felőlem. De akkor mondja ezt Dávid, amikor menekülnie kell Saul elől, és éppen azzal kapcsolatban hangzott el az ígéret, ami miatt menekülni kell. És minden az ígéret ellen szól. Mert ha elkapja Saul, akkor meg fog halni. De Dávid a könyörgésében is az Urat látja. És azt fogalmazza meg, hogy bármi, ami történik most az üldözöttség közepette is, biztos, hogy jó, javamra lesz.

Innen már könnyebb továbblépni, ahogy a Római levél 8. rész 28. versében Isten nem véletlenül bátorít bennünket is, újszövetségi népet, hogy: „Tudjuk pedig, hogy azoknak, a kik Istent szeretik, minden javokra van,...” De már azt is megtanultuk, hogy itt nem szabad megállni, mert a lényeg most jön. Mi jön utána? „...mint akik az ő végzése szerint hivatalosak.” Azaz elhívottak. Isteni végzés. Örök végzés. Örökkévalóságban eldölt isteni végzés, aminek az örökkévalóságba nyúlik a beteljesedése, hiszen Jézus eljövetelekor lesz minden teljes, de a földi életben élő Isten népe, mint Dávid is. Isteni örök végzés, terv, mes-

siás-király, minden javunkra válik. De nemcsak azért, mert szeretjük az Urat – azért is persze –, hanem azért, mert az ő végzése szerint vagyunk elhívottak.

János 1. levele 3. rész 1-2. verse is kifejezetten bátorító az örökség szempontjából, hogy mi is vár, az újszövetségi nép számára is mik a kilátások: „Lásátok milyen nagy szeretetet adott nekünk az Atya, hogy Isten fiainak nevezte-tünk! A világ azért nem ismer minket, mert nem ismerte meg Őt. Szeretteim, most Isten gyermekei vagyunk, és még nem lett nyilvánvalóvá, hogy mivé leszünk. De tudjuk, hogy ha nyilvánvalóvá lesz, hasonlókká leszünk Ő hozzá; mert meg fogjuk őt látni, a mint van.” És a 3. vers is: „És a kiben megvan ez a reménység Ő iránta, az mind megtisztítja ő magát, a miképen Ő is tiszta.”

Dávid számára is és számunkra is kiderül, hogy azért válhatott javára az üldözöttség, a veszedelem, mert az ő lelkét is, az ő lelki életét, személyiségét formálta Isten, miközben tapasztalta Saul támadását. Saul bűne megmaradt, de az Úr javára cselekedett mindent Dávidnak is az üldözöttségek között. Aki-ben megvan ez a reménység, megtisztítja magát, amiképpen ő is tiszta. A mai üldözött keresztyének is, akik lehet, hogy mártírhalált fognak szenvedni ma este, számukra is az Úrral való kapcsolat minősített átélését jelenti az üldözés között is. Mert az Úr a magasságos Isten, aki jót végzett öröktől fogva is.

Dávid beszél arról, hogy olyan az élete, mint aki az oroszlánok közt alszik. Ez a „tűzokádók között fekszem le”, egy kifejezés arra, hogy rettenetes módon pusztítja el az oroszlán a prédáját, és semmi esélye sincs a prédának. Ha ott fekszik a préda az oroszlán mellett, akkor az a préda el fog veszni biztosan. Dávid ezt a képet hozza, hogy hogyan éli meg ezt a nagyon nehéz élethelyzetet.

Az jutott eszembe, hogy ez egy költői kép, hiszen zsoltár, gyönyörű költemény, de valamilyen értelemben Dávidnak a szó szoros értelmében is kellett az oroszlánoktól tartani, meg az embereinek is. Emlékszünk, hogy a Góliát elleni harcában erre hivatkozott, hogy ő pásztorként is, amikor nem bujdosott, hanem dolgozott ott a barlangos, hegyvidékes, dombos részeken, pásztorként is kellett neki medvével meg oroszlánnal harcolni.

A szó szoros értelmében is tehát a bujdosása miatt ő életveszélyben volt az oroszlánok miatt. De semmik a szó szoros értelemben vett oroszlánok ahhoz képes, amit jelent a szó lelki értelmében az oroszlán képe: Saul, a király támadása a hadsereggel együtt. De nem az a kérdés, hogy milyen nagy az ellenség és mennyire valóságos, hanem, hogy kicsoda az Úr: a magasságos Isten.

És ugye Dávid folytatja, azt mondja: „Elküld a mennyből és megtart engem: meggyalázza az engem elnyelőt. [...] Elküldi Isten az ő kegyelmét és hűségét, „Az én lelkem oroszlánok között van, tűzokádók között fekszem; emberek között, akiknek foguk dárda és nyilak, nyelvök pedig éles szablya. Magasztaltassál fel az egek felett, oh Isten! Mind az egész földön legyen a te dicsőséged!” Tehát miközben elmondja ezt a képet, hogy hogyan éli át az üldözöttséget, az életveszélyt, előtte is meg utána is arról beszél, hogy kicsoda az Úr, mit csinál a mennyből, hogyan szabadít.

És itt jön a fontos, hogy ezzel az egész szövegkörnyezettel is Dávid azt mondja ki: nem is igazából az a döntő, hogy engem megszabadítson az Úr, ha-

nem az ő neve magasztaltassék föl. Teljesen mindegy, hogy mi történik, hogyan válaszol az imádságra, egy a fontos igazából: az Úr érdeke. Nem az én érdekem, az én szükségem, hanem az Úré. Magasztaltassál föl az egek felet, ó Isten. Aki az egekben lakozik, akkor az egek felett felmagasztaltatni azt mutatja, hogy még az egek is, de ez nem csupán a felhők meg az egek, hanem ez az egész teremtetett világ, a láthatatlan világ is azt igazolja, hogy Isten milyen magasztos.

Fontos tehát Dávidnak a szüksége, az ő személyes érdeke, ezért is imádkozik őszintén, de ennél sokkal fontosabb számára az Úr személye, az Úr dicsősége. Dániel barátaira gondoljunk: ők Nabukodonozor királynak mondják el, hogy Isten képes őket megszabadítani a tűztől meg az ő kezéből is, de ha nem akarja ezt tenni, ők akkor is ezt az Istent imádják, mert nekik fontosabb az Úr személye. Az Úr segíthet, mint mindenható Isten – erről beszél Dávid –, mert ő magasságos Isten, magasságban lakozó, és a mennyből elküldi és bármit megtehet.

Ő mindenható Isten, de akkor is ennél is van egy fontosabb számomra, hogy ő mindenekfelett való Istenként magasztalt, dicsőséges és imádandó. Mindenható voltában benne van a szabadítás, de ennél van egy sokkal fontosabb: az Isten felmagasztaltatása.

Itt jutott eszembe, hogy Mózes amikor az aranyborjúval való vétkezés után közbenjár a népért, akkor ő Isten neve felmagasztaltatásáért imádkozik. Itt Dávid bajban van, segítségre szorul, Mózes viszont a bűn miatt imádkozik. És emlékszünk, hogy arra hivatkozik, hogy: Uram, ez a te néped – ahogy jeleztem is az igehirdetésben korábban –, és Uram, a te nevedért cselekedjél. Mert a te nevedet gyaláznák a pogányok, ha meghallanák, hogy nem tudtad bevinni a te népedet. Még a bűnnel kapcsolatban is Mózes, mint közbenjáró az Isten személye, dicsősége felmagasztaltatására utal. És ezért könyörülj a te népeden. Dicsősége a földön, égen, az ő népe életében bűn idején is, bukás idején is, meg a bajban is.

János evangéliuma 12. részében az Úr Jézus a bűn és a baj tekintetében egyaránt gondolt arra, amikor ő is a mennyei Atya dicsőségét akarta felmagasztalni. Szenvedésre készül, halálra készül az Úr, vállalja azt, és figyeljük, hogy mit beszél az Atyával. Ez az a történet, amikor már bevonult Jeruzsálembe, görögök, tehát pogányok akarják látni, és ekkor szólal meg az Úr Jézus: „Most az én lelkem háborog; és mit mondjak? Atyám, ments meg engem ettől az órától. De azért jutottam ez órára. Atyám, dicsőítsd meg a te nevedet! Szózat jöve azért az égből: Meg is dicsőítettem, és újra megdicsőítem.”

Jézus elmondja, amit elmondott, és ő is ezt emeli ki: Atyám, a te neved dicsősége. Aztán persze folytatja Jézus, hogy ez a szózat nem is miattam lett, hanem ti miattatok – jelezve, hogy itt bűnről is van szó és az nem Jézus bűne, hanem az övéié, amit magára kell venni majd. De a hangsúly az, hogy az Úr Jézus már ott van az üldöztetése csúcspontján, vállalja a kereszthalált. Meneküljek meg ettől? És emlékszünk, hogy a Gecsemáné kertben is az imádsága jelzi, hogy azért ez nem volt egyszerű Jézusnak. De az Úr Jézus itt is meg a Gecsemáné kertben is nem annyira a mennyei Atya mindenható voltaért imád-

kozik – Atyám, neked minden lehet –, hanem a mindenható, szeretett Atya neve dicsőségéért, hogy az Atya dicsőíttessék meg Jézus életén keresztül is.

Isten kegyelme és hűsége ebben a zsoltárban szintén kétszer jön elő. Kegyelme és hűsége, mert kegyelme és hűsége, ez a két kifejezés nagyon mély jelentésű és ismerhetjük: hordozza az ő bűnbocsátó, szabadító szeretetét, a hűségében pedig benne van a szilárdság, a maradandóság, a megtartatás gondolata. Ha a könyörgés, tehát a mindenható Isten segedelméért való könyörgés részeként derült ki, hogy az Úr szolgája szívét ekkor is, mégiscsak az Úr dicsősége, az ő személye felmagasztaltatása tölti be, és még az ő szabadításáért is úgy könyörög, a mindenható isteni szabadítás tényéért, hogy abban is látszódjon meg az Úr neve dicsősége, akkor nem is sokat kell magyarázni a folytatásban. Mert az látszik a 7. verstől kezdődően, hogy egy hatalmas váltás mégis csak.

A könyörgésben is az Úrra figyel és az ő neve magasztalását, dicsőségét akarja, és egyszer csak átvált és elkezd dicsőíteni, magasztalni az Urat. Természetes, hogy már a 6. vers is ide tartozik – „magasztaltassál fel az egek felett, oh Isten” –, csak mivel a 6. vers megtalálható a 12.-ben is, ezért a zsoltár magyarázata szempontjából így gondoltam elmondani, hogy a könyörgő, de az Urat magasztaló ének első része a 6. verssel lezárva, hogy aztán a 7. verstől ismét majd ott legyen a lezárás ismerős szövege a 12.-ben. De az Isten szabadító segítségével dicsérete, magasztalása.

Könyörgéssel indul kétszeresen, és kétszeresen elmondja ebben a második nagy részben, hogy kész ezt az Urat dicsőíteni, magasztalni. Biztos az Úr szabadításában, még ha nem is ment végbe az elmondottak miatt, akkor pedig csak idő kérdése ennek a végbemenetele. Előre is lehet az Urat magasztalni a szabadítása bizonyosságáért, de ha nem tenné is – Dániel barátai gondolata fényében –, teljesen mindegy, hogy az Úr most mit tesz vagy mit nem tesz, egy a lényeg, hogy kicsoda ő. És ő ebben bízik, ebben az Úrban. Biztos abban, hogy az Úr jót tervezett felőle, nagy célja van vele. Bármit is akar az Úr tenni bármikor is, megteheti, de az Úr nekem akkor is úgy a fontos, aki ő a számomra. Isten felmagasztaltatása dicséretben.

A 7. versben elmondja, hogy az ellenség számára visszaüt az, amit vele tervezett. „Hálót készítettek lábaimnak, lelkem meggörnyedett; vermet ástak én előttem, de ők estek abba.” Aki másnak vermet ás, maga esik bele – még a magyar közmondás is hordozza. Egyetlen gondolat ide csupán, hogy amikor Dávid ott, – a Sámuel 1. könyve 24. része történetében olvassuk –, megkíméli Saul életét, pedig a barátai mondták, hogy ez most az Úrtól készített idő, de Dávid azt mondja, hogy ő nem ölheti meg, mert nem bánthatja az Úr felkentjét. És az Úrra bízza.

Aztán mikor Saul kimegy a barlangból, és egy bizonyos távolságba elment már a hadsereggel együtt, Dávid akkor kiált a barlangból kijöve Saul után. Egyébként ezzel azt is vállalja, hogyha visszafordul a hadsereggel, meg fogja ölni. De Saul nagyon megrendült és megijedt, féltette az életét. Sajnos nem tért meg Saul. De fontosabb az, amit Dávid mondott, amikor Isten kezébe teszi az egészét, Isten igazságos ítéletére bízta magát is, Sault is, és látszik, hogy Saul

abban a történetben ott a 26. versben kimondja, hogy te leszel Izrael királya. Még Saul is akkor ott kimondja, hogy: Dávid, te leszel Izrael királya. Azután még a 26. részben leírt történet is van, ahol másodszor is megkíméli Saul életét Dávid, de itt a 7. vershez kapcsolódóan –beleesik a saját vermébe – Saul is úgy volt, visszaütött mindaz, amit tett Dávid ellen, mert az Úr nem tűrte, és az Úr nagyon megítélte Saul, mert Dávid az Úrra bízta.

„Kész az én szívem, oh Isten, kész az én szívem; hadd énekeljek és zengedezzek!” Ez a készség az ősi nyelven: erősen áll, megalapozott, valami felállítatik kijelentésben. Tehát benne van, hogy az ő szívét mindenfajta fájó és a könnyörgést is lehet, hogy sírva elmondó érzés ellenére is Dávid szívét az tölti be, amit érez az Úr iránt. Ez pedig szilárd, megalapozott: kész az én szívem, kész az én szívem.

Gondoljunk arra, testvérek, amikor nagyon nehéz azt mondani az imádságban is, akár csak csendben is, vagy a közös imádságban, hogy: hála neked, Uram, meg téged akarunk dicsőíteni. Mondjuk ezt, mert megtanultuk, hogy minden javunkra van, de közben ott van a torkunkban a sírás, mert majd megszakad a szívünk amiatt, ami miatt könnyöroggni akarunk. Ez a „kész az én szívem” meg azt jelzi, hogy még a könnyörgésem is ez a lelki állapot, ez a szívbeli állapot határozza meg. Ez pedig az, hogy én szeretnék magasztalni téged, Istenem. Szívből fakad minden és kétszeresen. Amit a héber nyelvben is, vagy a görög nyelven kétszer mondanak, egy versen belül pláne, az biztos, hogy nagyon fontos. Könyörülj rajtam, könyörülj rajtam, kész a szívem, kész a szívem.

Azután említ olyan hangszereket a képben, amit a szent sátor, illetve majd később Salamontól a templomi liturgiában használtak. Ő most nagyon távol van a szent sátortól, nem lehet az Úr közelében ilyen módon, de „serkenj fel te lant és hárfa”. Távol az Úr házatól, az Úr jelenlététől, persze az Úr itt van vele, de az Ószövetség értelmében távol, és mégis mintha itt lenne a dicsőítés és a liturgiai magasztalás, mert az Úr cselekedett. Krónikák 2. könyve 20. részre gondoljunk, amikor megtámadják Júdát, nagyon fél a király, Jósiás, és mivel a prófétán keresztül Isten megígéri, hogy nem is kell harcolnotok másnap, csak menjetek ki a harctérre és meglátjátok a szabadítást, akkor van az a történetrészlet, hogy Jósiás előre állítja az énekeseket, és amikor azok elkezdenek énekelni, illetve zenélni, abban a pillanatban Isten ellenségeskedést támasztott az ellenség köreiből, egymás leölték egytől egyig. Tényleg mindenki meghalt. Az Úr így szabadított. Ott az Úr szavában bízó király és a nép magasztalja az Urat.

„Serkenj fel én dicsőségem” – ez a kifejezés Dávid lelkére vonatkozik, de a dicsőség képével mutatja, hogy a lelke, az nem valami sötét, rossz érzés, fájó érzés, hanem a dicsőség szóval beszél, hogy mi van a lelkében. Tele van a szíve az Isten iránti hálával. A hajnal is, a világosság képe, mind-mind az örömet és a vidámságot, az Úr jelenléte személye, szabadítása miatt, még ha nem is ment végbe az.

Mikor ezeket a sorokat olvastam, és gondolkoztam, eszembe jutott, hogy Jézus készül kimenni a tanítványaival együtt a Gecsemáné kertbe, befejeződött a páska-vacsora, amin az úrvacsorai szereztetési ígéret is elmondta. És emlék-

szünk, hogy miközben mentek, mit is csináltak ott a tanítványaival együtt Jézus? Hallél-zsoltárokat énekeltek. Jézus is Istent magasztaló, Istent dicsőítő, hálaadó zsoltárokat énekelte, miközben ment, hogy majd elvégezze a rettenetes megváltó művet. Neki rettenetes, nekünk meg a szabadítás. Tele volt az Atya iránti bizalommal, szeretettel Jézus is, a mennyei Atya iránt, és a hallél-zsoltárokat énekelve dicsőítette őt, pedig tudta, hogy hova megy.

Még a pogány népek, nemzetek is meg fogják tudni, hogy milyen magasztos az Isten. Pedig Dávidot üldözi a király. Hol vannak még a pogány népek... De meg fogják tudni, mert amikor Dávid lett a király, a szomszédos népek is meg a nagyhatalmak is megtudták, hogy ki az az Isten, akinek Dávid a királya. És ne felejtsük el, hogy Dáviddal akik szövetségre léptek pogányok, királyok is akár, mind-mind tudták, hogy Dávid Istene miatt ilyen, amilyen és az ország is. Az imádat, a magasztalás azt jelzi, hogy nem is a hívő ember szabadítása a fontos, hanem a sokkal döntőbb, a szabadító Úr személye. Jób ezért tudta imádni, magasztalni Istent a tragédiák között. „Az Úr adta, az Úr vette el, áldott legyen az Úr neve.” „Ha már a jót elvettük Istentől, a rosszat nem vennénk-e el?” – ez mind-mind az Istent magasztaló, Istent magasztaló hívő embernek a hitvallása. Nem a szabadulás a döntő kérdés, hanem a szabadító Úr. És ha ez a szabadító Úr szabadítani akar, az is az ő nevét dicsőíti, magasztalja, ha meg valamiért nem szabadít meg, mert ez az ő terve, akarata, célja, abban is az ő neve magasztaltatik föl.

„Magasztaltassál fel az egek felett, oh Isten! Mind az egész földön legyen a te dicsőséged!” Magasztaltassál föl. Olyan kifejezés az ősi nyelvben, ami nagyon sokszor szerepel igei alakban. Az egyiptomi szabadulás történetében közel egymáshoz többször is. Mózesnek föl kellett emelni a pálcáját – felemelni, úgy mond felmagasztalni –, felemelni a pálcát, és amikor fölemelte, kettényílt a tenger. Aztán, mikor a másik oldalról emelte föl, akkor meg összecsukódott a tenger, de ott már az egyiptomiak is ott voltak. És az isteni név felmagasztaltatása igazából nem is a Vörös-tengeren átmenő izraelieken keresztül történt, hanem az Úr azt mondta, hogy: én majd megdicsőítem a nevemet, amikor el fognak pusztulni az egyiptomiak, akiket most láttok. Soha többet nem látjátok őket. Tehát Mózes fölemelte a pálcát, és elpusztultak az egyiptomiak. Ez a Mózes 2. könyve 14. rész.

A 15. részben Mózes énekében is előjön a kijelentés az Úr magasztalására, gyönyörű énekben, majd olvassuk el. És még a Mózes 2. könyve 17. részében is megtalálható a kifejezés, amikor Mózes keze van fölemelve, és a kezében megint a pálcá, segítenek Húr és Áron tartani, mert Józsué harcol az amálekítákkal, akik orvul megtámadták őket. És mivel Mózes keze felemelve a pálcával együtt, Isten győzelmet adott, szabadított.

És van egy csomó más kifejezés, történet, ahol az Isten felmagasztaltatása, az ő emberei engedelmes tettei révén. Az emberei teszik azt, amit az Úr mondott, és a szó használtatik, hogy felemelve valami. És hogyha az Úr emberei cselekedete is mutatja, hogy kicsoda az Úr, mennyivel inkább ő maga, az ő személye nagysága.

János evangéliuma 17. részében olvassuk azt, hogy Jézus az Atya dicsőségét a földön abban mutatta meg, hogy elvégezte a munkát, mindent elvégzett, aztán ment a keresztre, és ott is mindent elvégzett, hiszen a János evangéliumában van ez a kifejezés, hogy elvégeztetett. Aztán amikor a Jelenések könyve 19. részében elmondja azt, hogy Istennek a nevét dicsőség éri: dicsőség Isten nevének, neki, mert eljött a Bárány menyegzője, és ott van a Bárány menyasszonya, Isten, a mennyei Atya, a Bárány Jézus, a menyasszonyi nép, a gyülekezet dicsőségesen, mert eljött az Úr Jézus eljövétele ideje.

És a Korinthusi 1. levél 15. rész 27-28. versei, amelyek meg azt mondják, hogy Jézus neve hatalmas, a feltámadott Úr, mindent a lábai alá vetett Isten, de eljön az az idő, amikor még az is, akinek minden a lábai alá vettetett, egyszer aláveti magát annak, aki neki mindent alávetett, hogy az Isten legyen minden mindenekben. Azaz még Jézus is, a messiás-király, aki mindent elvégzett, és akinek a neve mindenek felett való, még Jézus is aláveti magát a legvégén, hogy Isten legyen minden mindenekben. Ez egy olyan mély kijelentés, hogy igazán nem is tudjuk felfogni, de átérezhetjük a mélységét, hogy a szentháromság Isten személye nagysága magasztalt, felmagasztalt dicsősége még itt is Jézusban és Jézuson keresztül és a mi számunkra Isten legyen minden mindenekben.

Most a földi életünk nehezebb vagy kevésbé nehéz próbái, kísértései, bajai vagy akár bűne közepette is magasztaltassék fel az Úr neve.

Imádkozzunk!

Áldunk azért, mennyei Édesatyánk, hogy a te szolgálóiddal leíratad a zsoltárok könyvét is. És köszönjük, hogy ennyire személyesen érthetjük meg legelőször is azt, hogy ki vagy te, ki voltál az ő számukra, és köszönjük, hogy láthatjuk, hogy milyenek azok, akik bíznak benned, ragaszkodnak hozzád mindenek között. Magasztalunk, Urunk, hogy bennünket is annyiszor szabadítottál. Köszönjük, hogy valóban még a keserűség is a javunkra vált, ha kellett. És imádunk azért is, amikor betöltötte a mi szívünket is, ami Dávid életében ott jellemző lehetett, hogy nem is a mi szabadításunk a kérdés, hanem az, hogy te vagy a szabadító Úr, és magasztaltassék föl a te neved.

Szeretnénk ezért, Urunk, tebenned gyönyörködni, látni téged, a bibliaolvasásunk során is egyre jobban megismerni. Add, Urunk, hogy az igehirdetéseinkben is mindig a te neved magasztaltassék föl mindenek felett való módon. És köszönjük, hogy ez egyedül Jézus által lehet.

Köszönjük, hogy várhatjuk az Úr Jézust ma is vissza, és imádunk, Urunk, hogy ennek az örömeivel és nyugalmaival, békességével bízhatjuk azokat a keresztyén testvéreinket rád, akiket most is üldöznek, akik halál előtt vannak. Köszönjük, hogy megtartod őket mindhalálig.

Imádunk, Urunk, azért, mert te a mi népünket is meg akarod tartani. Hálasak vagyunk, hogy a magunk helyén eszközök lehetünk. Szeretnénk is, Urunk, a családban is, a munkahelyen, itt a gyülekezetben is áldássá lenni másoknak.

Kérünk, Urunk, támogasd a beteg testvéreinket, erősítsd őket, tartsd meg őket kegyelmedben.

Segítsd meg, Urunk, a kárpátaljai magyarokat, az ottani hívő testvéreinket. És Urunk, ha akarod, dicsőítsd meg a te nevedet a békességben abban az országban.

Köszönjük, Urunk, hogy te irányítod a világi vezetőket is. Adj, Urunk, olyan világi vezetőket, aki hisznek tebenned, rád merik bízni az életüket. De ha nem lennének ilyenek, akkor is irányítsd őket, Urunk, a te dicsőségedért.

Most a csendben elmondott imádságunkat is hallgasd meg, kérünk, Jézus érdeméért.

Ámen.

275. ének

Prágai graduale, 1567.

Az Úr Is- ten az én re- mén- y- sé- gem,
E- rős- sé- gem Min- den- fé- le in- ség- ben;
Csak tő- le vá- rom I- gaz bol- dog- sá- gom:
S meg is ta- lá- lom.

2. Benne élek, haláltól nem félek: Jót reménylek,
Hogy tőle el nem térek; El nem enyészem A sírban
egészen: Mennyben lesz részem.

3. Semmi engem tőle el nem választ, Jól tudván azt,
Hogy sok jóval eláraszt; Erősít engem Erőtlenségemben
És szükségemben.

4. Azért egész életem fogytáig Csodálom itt Szent
kezének munkáit, S intem lelkemet: Áldjad Istenedet,
Üdvözítődöt.

5. Oltalmazd, Uram, egyházadat, Szent nyája-
dat, Mely vallja szent Fiadat, Ki bűneinkért Ártatlan
báránként Szenvedett sok kint.

6. Hogy e földön szent gyülekezeted Dícséretet
Zengvén, áldja nevedet, Míg szemtől-szemben Magasz-
talunk mennyben Mind egyetemben.

Tranoscius énekeskönyvből, 1636.